

[Statsministeren.]

og det ærede Medlem har jo fuldkommen Ret i den Skildring, han gav af det Afhængighedsforhold, hvori Fiskerbefolkningen som Helhed staar til de forholdsvis faa store Besiddere, som findes deroppe. Vi ser da ogsaa i den nyere Tid alvorlige Bestræbelser for at gennemføre denne Frigørelse fra Tvang, fra Trældom, som det i Virkeligheden er. Det store Anlæg i Trangisvaag paa Suderø med Fryseværk og forskellig anden Virksomhed med Salg af forsk Fisk for Øje er jo netop for ikke saa lang Tid siden fuldført. Grunden til dette store Anlæg er lagt ved en Bevilling, som den forrige Regering gennemførte, og det er det første større Forsøg, der gøres paa Færøerne for at tilvejebringe et Andelsforetagende, som Fiskerne selv direkte er interesserede i, hvorved de bliver i Stand til at skaffe sig det Udbytte af deres Arbejde, som de har Krav paa. Alle andre Steder gaar Gangen med Fisken til Købmanden, og paa Kredit lever Familien, medens Fiskeren er ude; naar han overhovedet faar klingende Mønt at se, er det altsaa ofte saadanne Træpenge som dem, det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen viste frem. Her ved dette Anlæg, som nu er grundlagt, er det Fiskerne, som prøver Andelstanken og selv har ofret, efter færøske Forhold, ligefrem betydelige Beløb. Et halvt Hundrede Tusind er der skaffet, dels ved personlige Bidrag, dels ved Foreningers Bidrag, dels ved Lagtingets og Kommunerens Assistance, et Beløb, som i Forhold til, hvad man ellers kan regne med deroppe, er meget betydeligt. Jeg har derfor ogsaa kun Grund til at glæde mig over, at alle Partier her i Rigsdagen var enige om, at man burde yde dette Foretagende fornøden Støtte for at bringe denne Tanke til Gennemførelse og virkeliggøre dette rigtige og store Forsøg paa at frigøre i hvert Fald en Del af Fiskerbefolkningen for gammel Trældom.

Med Hensyn til andre Opgaver, som den færøske Befolkning har udtalt sig om, kan jeg ikke tro der kan blive nogen rimelig Grund til Uoverensstemmelse. Man har talt, efter min Mening mere end fornødent, om det færøske Sprogs Anvendelse. Jeg ved ikke, hvorfor der strides saa meget, for der anvendes praktisk talt ikke andet end færøsk Sprog i Skolerne deroppe. Om det er med eller imod Loven, skal jeg lade være usagt, men der er ikke mindste Tvivl om, at naar der eksisterer et selvstændigt færøsk Sprog fra Tidernes Morgen, saa er det naturligt, at Befolkningen deroppe faar Lov til at benytte dette Sprog. Men lige saa naturligt er det ved Siden af at sige til dem:

I eders egen Interesse bør I lære et Sprog, som muliggør jer Samkvem med større Befolkninger end jeres egen, og der er det danske Sprog i første Omgang det naturlige. Men jeg synes ikke, der behøver at blive Spørgsmaal om tvangsmæssigt at anlægge Undervisningen paa Grundlag af det danske Sprog. Man kan særdeles vel følge den Linie, man i Praksis er kommet ind paa, hvorunder det færøske Sprog er det væsentlige Sprog i Undervisningen, men hvor man samtidig lærer Børnene det danske Sprog. Jeg har personlig overværet Undervisningen i enkelte Skoleklasser og har kun haft Grund til at glæde mig over, at selv smaa Børn alligevel var i Stand til nogenlunde at klare sig med Dansk i den Udstrækning, som denne Undervisning foregik.

Ogsaa med Hensyn til Flagspørgsmaalet, der har givet Anledning til Optrin af særdeles utiltalende Art, kan jeg ikke tro andet end, at der maa man kunne naa til Forstaaelse paa en Maade, som maatte kunne tilfredsstille Befolkningen, hvis den for Alvor har Ønske om noget Særmærke eller slikt. Jeg synes imidlertid, det maa være Befolkningen, der paa behørig Maade siger, hvad den ønsker. At man nu og da læser harmfynsende Artikler i Aviserne, eller at der laves Gadeorden ved festlige Lejligheder, er ikke nok til at bringe os til at træffe særlige Foranstaltninger. Men hvis Befolkningen paa behørig Maade udtaler sig om disse Spørgsmaal og tilkendegiver, i hvilken Retning dens Ønsker gaar, synes jeg, det er saare naturligt, at Rigsdagen siger: Gud bevares, vi forhandler roligt og sagligt om disse Problemers Løsning paa en Maade, som yder Færøerne de Friheder, som Befolkningen har Krav paa, og om de Særinteresser, en saadan Befolkning kan siges at have at varetage.

* Jeg kan i det væsentlige indskrænke mig til disse Bemærkninger, idet jeg beklager, at det ærede Medlem Hr. Christmas Møller ikke tiltror den nuværende Regering at ville gøre „Tidens Gerning“. Ja, mon nu ikke denne Mistillid hidrører fra en forskellig Opfattelse af, hvad der er Tidens Gerning? Jeg betragter det virkelig som Tidens Gerning at bidrage til en rolig fremadskridende Udvikling, hvorunder det arbejdende Folks Retsstilling sikres, dets Indflydelse paa Produktionen udvides og Angreb af økonomisk eller social Art afværges, og til Fremme af denne Tidens Gerning bidrager den Lovgivning, den nuværende Regering foreslaar. Af konservative Talere har man unægtelig forstaaet, at de føler Tidens Gerning som noget andet, at der er visse Begivenheder